

Bojtár Endre

MESE TESTÜNK ZAJAIRÓL

2017-10-17 | FELNŐTT MESE

Barátaim, Kukonya és Berkó, mivel mindkettőtököt jóformán születésetek óta ismerlek, talán nem ítélték el, ha ezúttal egy fura mesét mondok, olyat, amelyben majd úgynevezett disznó szavak is előfordulnak. De hát nincs mit tenni: ha a testről, testünkről beszélünk, ez óhatatlan. Testünknek annyi pontja, része, szerve van, s ezekkel annyi mindent csinálunk, hogy a szemérmes ember rágondolni sem mer. Szemérmes? Én inkább álszemérmesnek, képmutatónak mondanám! No, de hagyjuk, a képmutatásról majd máskor ejtünk meseszót.

szájmanikűrözik

Mindenki tudja, mit kezd a testével napközben. Ti is. Hányszor hallottam, ahogy te, Kukonya, oroszlánként bömbölve ásítasz, hányszor rökönyödtem meg, látva, ahogy a mi aranyos Berkónk szájmanikűrözik, vagyis vadul rágja a körmét, vagy ahogy kórusban harsogva fújjátok és elmélyülten túrjátok az orrotokat, bányászgatjátok szemetek négy sarkából az éles és a lágy csipát, nyakra-főre vakaródtok és piszkáljátok a fogatokat.

Nappal. Hogy mi történik éjjel, azt nemrég tapasztaltam: kéthetes, azaz 77 éves emberként, akin néha erőt vesz a gyengeség, és így több magyar kúrhotelben (miszerint kórház) megforgattak, s közben volt szerencsém végighallgatni szobatársaim éjszakai műsorát. Mesém tulajdonképpen erről szól.

Először is a horkolásról. Soha nem hittem, hogy az ember ilyen változatosan, színesen horkol! Az egyik épphogy megrezegteti szája előtt a levegőt, s finoman felberreg: prprprpr... A másik – bársonyos bariton beszédhangja után meglepő módon – vékony fejhangon csilingel, trillázik, mint a madár: pipíí, pipíí... A többség egyenletesen fújja a magáét, de akadnak, akik különböző táncritmusra húzzák a lóbőrt. Hallottam már keringőt, polkát és magyaros csárdást is, de nekem mind közül egy szinkópásan meg-megszakított műorszám tetszett a legjobban: hrr, hrr, hrááhrahr, hrr, hrr, hrááhrahr... És nem csupán a hang ritmusa, de a magassága is változó. Ezért néha úgy tűnhetett, mintha a kórterem nem beteg emberek hálójelvénye, hanem egy ki tudja honnan idetévedt horkantó, hörgő-vicsorgó állatsereglet tanyája lenne. A legkülönlegesebb példánnyal a balatonfüredi szív-kórházban hozott össze a balsors. Pesti taxisofőr volt a szobatársam. Mélyen kezdte, a végén felkunkorította a hangját: hrr, hrr, hrr, pipíí... A műélvezet egy percre sem hagyott aludni. Annál nagyobb volt a meglepetésem, mikor a reggeli orvosi vizit alkalmával a sofőr majd elsírta magát, mondván, hogy ő nem bír ki még egy éjszakát olyan palival, mint én, aki nemcsak állatként horkol, de ordibál is, mint akit legédesebb álmában nyúznak. Egyébként én

rég tudtam ezt magamról, és nem embergyűlöletből, hanem emberbaráti tapintatból kértem minden kórházban lehetőleg külön szobát. A horkolással nem kell viccelődni, komoly dolog az.

magamra vállalom

Mert ha viccelődni akarunk, arra alkalmasabb a hang, amit másik, hogy úgy mondjam, kételtű: nappal is, éjjel is működő testrészünk ad ki.

Csakhogy nappal szinte titokban, rejtve szól, míg éjszaka – hangoskodik. Sejtitek már, mit szeretnék szóba hozni. De nem akarok nagyobb feneket keríteni a dolognak, hiszen egy kisebb, sőt a legkisebb is megteszi. Bizony, az ingó-bingó fenékről van szó, ami nappali fényben, pláne társaságban pisszenni sem merhet. Ámbátor... nem egy példa akadt, hogy igen előkelő emberek nem tudták altestük hangjait visszafojtani. Közismert Viktória angol királynő esete, amit Esterházy Péter mesél el: „Viktória királynő igen életes lévén, immár nem tudott testének minden rezdülésén uralkodni, s egy fogadás alkalmával altesti hangot hallatott. Pardon, hajtotta meg magát a francia követ a csöndben, s bűzben. Kisvártatva ismét szót kért az öreg királynői test, s nem maradt el az elegáns mille pardons (ezer bocsika) sem. Mindeközben a német követet ette az irigy fene, hogy mindig mindenütt ezek a nyikhaj franciák, de majd ő résen lesz. Így is történt: amikor ismét rottyant egyet minden britek trónusa, a német követ fölugrott, összecsapta a bokáját, s hangosan, hogy mindenki hallja a nagyvonalú német följánlást, így kiáltott: – Felség, ezt s a következő öt fingot a Nagy Német Birodalom nevében magamra vállalom!”

De az „alsóbb néposztály gyermekei” is produkálnak mulatságos dolgokat. Egy másik nagy író, Jaroslav Hašek *Svejk* című regényében (ami alighanem a legjobb „disznó” könyv, amit valaha olvastam, ajánlom szíves figyelmetekbe) egy lánykérés történetét mondja el: „Prágában egy Jenom nevű úrnak volt egy boltja, amiben nyulakkal és madarakkal kereskedett. Ez a Jenom ismeretséget kötött a Bílek könyvkötő lányával. A Bílek úr nem tűrte ezt az ismeretséget, és nyilvánosan ki is jelentette a kocsmában, hogy ha a Jenom úr elmenne hozzá megkérni a lánya kezét, ő úgy ledobja a lépcsőn, hogy olyat még nem látott a világ. A Jenom úr erre ivott egyet, és mégis elment a Bílek úrhoz, aki az előszobában fogadta egy nagy késsel, amivel a könyveket szokták körülvagdosni, és ami úgy néz ki, mint egy békanyúzó. Ráordított, hogy mit keres itt, mire a kedves Jenom úr olyan erősen elfingotta magát, hogy a falon megállt a kakukkos óra. A Bílek úr nevetni kezdett, mindjárt kezét nyújtott neki, és csupa nyájasság volt: 'Fáradjon beljebb, Jenom úr, méltóztassék helyet foglalni, csak nem kakálta össze magát, nem vagyok én olyan rossz ember, igaz, hogy ki akartam dobni magát, de most látom, hogy maga egy kellemes úr, egy eredeti ember. Én könyvkötő

vagyok, sok regényt és elbeszélést olvastam, de olyat még egyik könyvben sem olvastam, hogy egy vőlegény így mutatkozott be.’ Közben a hasát fogta nevéttében, odahívta a feleségét is, és bemutatta a vendégnek, miközben a legnagyobb részletességgel elmesélte a fingást. Majd a lányát hívta, és azt mondta neki: ‘Ez az úr azért jött, hogy megkérje a kezedet, és ilyen meg ilyen körülmények között mutatkozott be.’ A lány erre mindjárt sírva fakadt, és kijelentette, hogy nem ismeri őt, látni se akarja. Aztán a Jenom úr szégyenletes leánykérésének híre eljutott abba a kocsmába is, ahová a Bílek úr járt, és a végén már az egész kerület csak ‘Fingós Jenomnak’ hívta.”

De az irodalom fennkölt világából befejezésül térjünk vissza testünk alantasabb régióiba.

erre a célra rendszeresített postaláda

Mert miről is van szó? Hasatok boszorkánykonyhájában éjjel a gyomorsavak már rég ízekre szedték a táplálékot, azokat az anyagokat pedig, amelyeket nem tud a szervezet

hasznosítani, reggelig elraktározza, hogy ekkor testetek egy csakis erre a célra rendszeresített postaládán, a vécékagylón keresztül visszaküldje őket a külvilágnak. Ez történik a szilárd és folyékony anyagokkal. Ám keletkeznek titokzatosabb melléktermékek is, amelyek légneműek. Ezeket miért nem küldjük vissza, mint a többit? – kérdezhetitek. És valóban: elképzelhető lenne, hogy őket is visszaszármaztassuk, például palackba zárva, vagy olyan csőrendszeren át, amelyet talán a lakásokban található porszívók bonyolult, központilag összekötött rendszereként tudnék elképzelni, csak hogy ezeket a rakoncátlan gázpamacsokat senki nem gyűjti össze.

Mert gázokról van szó, barátaim, zabolátlan: hamar szétpukkanó, huncut, virgonc gázbuborékok ezek, távoli rokonai a pusztító hurrikánoknak és az enyhe szellőknek, a vulkánok alvilági gőzeinek és a trombitából előtörő érces, mégis éteri hangnyaláboknak. Szinte hihetetlen, hogy egy ilyen szerény kis valami, ami elfér akár egy kisbaba pocakjában is, ekkora erővel, ekkora fanfárharsogással, puskaporos robbanással, a szagoknak ekkora alvilági karneváljával követeljen magának helyet a nap vagy a hold alatt. Olyan ő, mint azok az ágyúdörgések, amelyek a királyfiak születését jelentik be. Csakhogy neki ágyú sem kell: ő egyszerre a dörgés és a királyfi.

Hát, barátaim, mára ennyi. S akinek ennyi jó kevés, azt érje gá(háá)ncs é(hé)s megvetés.

kép | Quentin Metsys festményei